

Panis Evangelici Fragmenta Qvadragesimalia Tripartita

Ex sanctissimo Dei Verbo copiosé & sedulo collecta, Sanctorum Patrum,
variorumque Auctorum sententiis & conceptibus mirificè aucta; Et
Omnibus Quidem Anni Dominicis; præcipuè tamen singulis Quadragesimæ
Dominicis & Feriis per binas ad minus, sæpius denas aut septenas
Conciones fidi Populo ...

**Lingendes, Claude de
Coloniae Agrippinae, 1689**

XCIV. III. In hunc diem, & continuatio præcedentis Concionis: docet quô
modô facienda sit Electio.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56368](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-56368)

noxia, & perniciosa. Hæc est summa Christiana prudentia, hæc est summa sapientia: sed filii huius facili. ut dicitur Lucæ 16. prudentiores filii lucis in generatione sua sunt. Hoc demum est habere serpentis prudentiam, caput servare innoxium, cætera obsecere. Hoc ego si vobis persuadeo beatus sum, ac præcipuum operis mei partem fecero. itaque omnes serio cogitent, quid faciam, quomodo mihi vivendum: unusquisque id disquirat secundum suam sortem, ac statum

Quia unusquisque ad beatitudinem natus est: quæ eō tantummodo acquiri potest: & ut loquitur S. Augustinus lib. 1. Soliloq. cap. 1. Hoc amat omne quod potest amare, sive sciens sive nesciens: si nescis, in vanum tendis, si nostri recta tende, & sic tende, ut possis aliquid per venire, quod nobis largiatur qui est benedictus Deus in æcula.

Amen.

* *

FERIA SEXTA.

DOMINICÆ PASSIONIS. CONCIO TERTIA.

Quomodo sit facienda Electio.

Collegerunt Pontifices, & Pharisæi concilium. Ioan. 11.

Eadem ad nostrum propositum est distinctio inter eos quos Christus appellat filios huius tæculi, & eos quos vocat filios lucis, quæ olim erat in Ægypto inter filios Israël & Ægyptios ratione lucis & tenebrarum: Eos siquidem dividimus, vel neglegimus deliberationis, & electionis. Nam qui in suis rebus utuntur consultatione, illi ambulant in luce; qui autem, ait Christus, ambulaverit in die, non offendit) Qui vero sine consultatione le regunt, omnia aggrediuntur, & casu, & temeritate, itaque sine luce: ut enim ait Christus, qui ambulat in tenebris nescit quid erat: unde confirmatur quod in precedenti discursu ostendimus, necessariam esse deliberationem. Sed quia unum superest, scilicet ut eius præxim, & usum ostendamus, id hodierna die aggredimur, si tamen prius Virginis opem imploraverimus. AVE MARIA.

TRISTI in primis non male habent, vexantque in præsenti vita, & eam plerique incommodis cumulant. Vnum est, Incertus,

titudo & ignoratio voluntatis Dei. Quæ enim anxietas premit animam, quæ nequit certam hanic habere notitiam, quæ sola secundum Ecclesiastem cap. 9. cordi lætitiam parit, cum scitur, *Quia Deo placent opera tua?* Alterum est, Inconstantia, que mille nobis infert incommoda. Sed postremum hoc est, quod eventus tantum infelices nobis accersit; scilicet esse nos ac vivere in eo statu ubi non vult Deus; quod efficit ut reddamus vel impossibilem inutilemque, vel difficillimam ac subversam funditus, prædestinationem nostram & eius execuſionem. Quæ quidem omnia damnorum genera desinunt, bono usus consultationis, quæ bonâ, prudenterque habitâ electione terminatur: quam ob causam sentio mei esse officij, perlequi sermonem quem inchoavi de bonâ electione. Super quâ re revocate vobis in memoriam quod de necessitate electionis diximus, tanquam omnino necessariæ, ut certò tuncque perserviatur ad finem.

Cum igitur tanti ponderis, atque momentii sit apta electio, nihil planè omittendum est eorum quæ ad ipsam rectè faciendam pertinere videbuntur, inter quæ ista sunt præcipua,

1. Dispositio eligentis: 2. Tempus facienda electionis: 3. Fundamentum electionis: 4. Modus, methodus, atque ordo electionis: de quibus singulis aliquid nobis dicendum est.

A primo incipiamus, hoc est ab eius qui eligit dispositione: Quem r. dico liberum esse debere ab impedimentis bonę electionis: hoc est, 1. a peccatis. 2. ab inordinatis affectibus

Etenim peccata gratiam Dei arcent divinumque lumen: purganda igitur illa sunt accurata Confessione: Ideoque Sanctus Ignatius nō tractat de electione, nisi post primam suorum Exercitiorum hebdomadam, quam totam insumit in purgatione animi a peccatis. Exemplum insigne habemus in Saude, qui cum suarū nobisciriac pœnas non luisser, cum

sæpius oraculum super imminente bello à Deo petivisset nec responsum acciperet, inops consiliis ad magicas artes configit, certamen init, ac perit in bello, proprio ense confusus. Idem contigit Davidi cum fugeret a civie Absalom, unde sicut lamentatur in Psalmo 21. *Longè à salute mea verba delictorum meorum.* vero inordinati affectus animum ad se trahunt, arque indifferentiā planè necessariam impediunt. Vt enim rectè dixit Aristoteles, Ethic. cap. 2. *Electio non est, cupiditas aut ira.* Ratio est; *Quia in brucis, pueris, & in actionibus repentinis non est consultatio: ut igitur in pendendis ponderibus & quantulances, ne si singulare esset aliqua inclinatio, iudicium iniquum feratur, ita qui deliberat, nisi seipsum decipere velit, omnem affectum leponere debet: neque enim quid ipse velit, illud inquirit, sed quid velle debet, aut quid velit Deus, ad quod cognoscendum, nihil interest quid ipse cupiat: ad omnia igitur indifferens esse debet: ad hoc unum tantum inclinatus, & propensus, ut sanctum Dei beneficium sequatur, quodcumque tandem illud esse cognoverit: Exuere ergo se debet omnium affectu circa particulatia, illumque tantum induere quē Deus suggererit: præsertim si ea quæ cadunt in deliberationem honorabilias fini, vel difficultia & ardua, ut nempe, si ita Deo videatur, vel illis splendidis careamus, vel illis difficultia amplectamur. Ratio universalis est, quoniam voluntas esse non debet Deum a recedendi, sed sequendi: neque enim Deum attrahere debemus, ad nostram voluntatem, sed nostram ad Divinam accommodare.*

Ad hæc, omnis passio habet rationem mediæ, & consequenter immutat obiectum sicut enim medium densius aliter representat obiectum quam quod rarius est; & siue per vitrum rubrum species immutantur, quia medium aliiquid efficit: ita in obiectis quæ animalia subeunt perphantasiæ & per appetitum.

um, passio quæ ad se affèctum trahit immutat medium, unde pessima in hominibus iudicia. Possem per singulas passiones exempla date. Quid non egit amor in Samsonem, quid non in Salomonem? Ille toties deceptus ab infida muliere non vidit, quod videbat: Hic autem ita sapiens, ut nihil ignoraret, eò deveat insipientiæ, ut jam senex prolaberetur in idolatriam; Quo non præcipitavit Saulem inuidia contra Davidem? quo Iudeorum odium in Christum licet tot visis miraculis, & audita eius doctrinâ?

II. Paratus esse deberet illud omne amplectendum, quod à voluntate divina esse perspexit, sive ipsi facile, seu difficile videatur, sive sensibus gratum, sive jucundum: certus, Deum qui velle dedit, daturum etiam ut perficiat ad maius ipsum bonum, & maiorem Dei gloriam; hoc enim ab eius bonitate dependet.

III. Colligere se totum debet coram Deo omnis alius curis & cogitationibus: nam ut ait S. Bernard, Epist. 107: ad quandam Thomam, vix mundo à strepitu: Ratio est quia impedit ne vox Dei audiatur: unde subdit: Si preparas autem interiorem, fuge curam exteriorum, ut expedito, & vacante interno sensu dicas & tecum Samuele, *Loquere Domine, quia audi seruus tuus*: Vox haec non sonat in foro, sed nec auditur in publico; secretum consilium, secretum querit auditum. Hic est modus celebrandi festa. Secretum illud reperies, vel domi, vel in templo, vel apud Religiosos viros; ad unum, aut alterum diem.

IV. In deliberando nihil terrenum, atque humanum admiscere, sed æternas ac cœlestes rationes, quoniam omnia manare debent ex illo principio, quod est desiderium gloriae Dei, & exequendi eius voluntatem. Alia enim sunt mortalitatis principia: alia æternitatis; alia effica mundi, alia Dei; in ea consultatione de qua agimus, nunquam adhibenda

nisi æterna principia: verbigratia, in retinenda filia in sæculo, non à carne, & sanguine sed à Deo, consilium perendum est. Arque illud magnam animæ fiduciam afferat, quod Deus non sine te eam decipi; quia cum eum in toto corde, & veritate querar, nunquam se Deus ab ea avertet; cuius scilicet tanta est bonitas, & amor in suam creaturam, ut saepè occurrat non querenti, secundum illud Prophetæ Ilaïæ 65. *Invenierunt qui non quæserunt me*: multò magis sinat se inveniri à querentibus.

Sequitur ut de tempore quo fieri debeat Electio dicamus, quod triplex S. Ignatius assignat.

I. est quando Divina virtus sic impellit, ut omnis dubitatio, immò etiam dubitandi facultas, animæ sublata sit, quominus ejusmodi impulsionem sequatur; tunc enim rapitur sine ulla contradictione propter evidentiam, & vim, atque imperium vocationis. Talis fuit S. Pauli, & S. Matthæi vocatio. Atque hic modus extraordinarius est.

II. Tempus est quoties nobis clarum fit, atque competum divinum beneplacitum, docente id aliquo consolationum, & motiōnum divinarum experimento: cum nimis affluentibus donis spiritualibus, occurrit semper nobis ex cogitatione, non vero alia; vel etiam dum inter eam cogitationem, Deus nobis eos sensus largitur. Ceterum hi duo modi non semper nobis à Deo dantur, nec sunt universales: neque enim ita Deus homines compellit ad statum minus perfectum, ut matrimonium, sed ad continentiam, aut ad officia abjecta, & difficilia, & quæ sensu repugnant.

III. Igitur tempus est, cum per animi tranquillitatem aliquis considerato fine ad quem conditus est, eligit certum vitæ statum, per medium commodius, atque securius ad suum finem tendat. Ea autem animi tranquillitas.

equilitas adesse tunc noscitur, quotiescumque anima, nullis agitata spiritibus, vires naturales suas liberè exercet, quod requiritur ut acius, & lucidiùs intueri possit.

Tertia pars attinet ad fundamentum electionis, estque maximi momenti, quoniam est ipsius regula. Est autem accurata sui finis cognitio: hinc enim facilis est mediorum aestimatio, & electio. Vt igitur heri à nobis dictum est, unus humanæ creaturæ, est Dei obsequium, atque gloria, salusque propria: Eius verò qui ad perfectiorem statum vocatur, major Dei gloria, majusque obsequium, item salus propria in gradu eminentiori, & maximum proximi bonum. Atque hoc tendere debet omnis electio per media convenientissima: quā de re diximus superiori Concione.

Vltimo loco explicari à nobis debet modus, atque ordo ipsius electionis, in quā hæc observanda sunt,

I. erit facta Dei adoratione proferre in medium rem deliberandam, adducto ante oculos creationis meæ fine, in hoc consistente, ut cum Dei gloriâ salvis siam: in neutrâ verò partem amplectendæ, vel repudiandæ rei controversæ declinabo: quin potius velut in medio quodam interstitio, & æquilibrio subsistam; parato interim animo ut in eam illicò partem totus ferar, quam novero Divinæ gloriæ & saluti meæ fore aptiorem.

II. Erat obsecrare Dei clementiam ut dignetur mentem instruere, & impellere voluntatem, quoçunque mihi potius tendendum sit, dicendo cum Ezechiâ Rege 2. Paralip. 20. Cū enim ignoremus quid agere debeamus, hoc solum habemus residui, ut oculos nostros dirigamus ad te, ita enim plerumque evenit, ait S. Gregorius, ut in prectione Deus voluntatem suam manifestet: ut in electione S. Matthiæ, cum ab Apostolis rogaretur ut ostenderet quem elegisset.

III. Instituenda est consultatio seu delibe-

ratio: Nam electio est finis consultationis: Vnde Aristoteles electionem appellat ἐξετασθεθελεμόν, actionē spontaneam, quam præcessit consultatio: Et lib. 6 Ethic. cap. 2. Eum vocat, vel appetitivum intellectum, radicaliter scilicet, quia intellectus est radix electionis, ob præcedentem ratiocinationem; vel appetitum intellectivum, idque formaliter. Sic itaque instituitur Consultatio.

I. In unam tantummodo partem, verbi gratiâ affirmantem, considerandam tota mens incumbit: considerando in primis, quæ tandem & quot commoda, vel adminicula ex talis statu, vel negotio, ad finem meum prosequendum accident: Deinde quot tursum ex eodem incommoda, & pericula impendent: quæ singula ordine sic describam, ut notas numerorum apponam. Idque ita faciam, ut si rem unam illam cogitate unquam deberem: idque uno die sic faciam, ut eō die nihil aliud cogitem; ut nimirum mens alia non se divertat.

Hoc petacto sequenti die, in alterius partis, scilicet negantis, consideratione, eandem adhibeo diligentiam, quasi ea tantum pars mihi amplectenda foret, & quid ex ea vel commodi, vel incommodi, vel adminiculi, vel periculi oriatur, inquiram; ac singula etiam ordine adnotabo. Ea autem sunt, ut dispiciam, quid me potius ad peccatum alliciat; quid malis meis affectionibus, aut passionibus magis faveat; quid mihi salutem difficulterem efficiat; quos in me effectus ista pariant; quæ pericula mihi objiciant; quid inde gloriæ Deo accederet; quid proximis meis boni. Quod autem dixi defieri debebit de multis rebus inter se compotis, ut si comparem inter se Matrimonium, & Virginitatem, aut Continentiam: Manere in saeculo, aut in Religione vivere, & similia.

Tertio die omnia notata recensenda sunt,

ac sigillatim examinanda; sintne spectantia salutem, & finem meum, necne; & secundum tationes æternas. Nam si quæ sint quæ non hoc spectent, delenda erunt; ut minus apta, & sufficientia ad id ad quod assumpta sunt. Quod ubi factum erit sincere oportebit hinc inde notata opponere inter se & comparare: num commoda sint plura aut pauciora, aut magis considerabilia, aut minus quam incommoda; & quæ sint majoris momenti, ita area demum eligantur, quæ & numero, & pondere commodorum præponderabunt: atque ita juxta ipsius rationis dictamen segno carnis affectu electionem concludere.

Ex tali enim progressu iste existit & nascitur syllogismus quo intelleximus planè convincitur, & quo electio quæ sit, infertur certissime. Ex omnibus medijs, illa mihi eligenda sunt, quæ me, & magis se commodius ad finem meum deducunt: sed hæc in particulari, illud melius præstat: igitur hæc media mihi magis eligenda sunt. Major patet ex ipsis terminis, id est, quid sit finis, quid medium, & quid magis eligendum. Minor patet ex mea consultatione, quæ tota insumitur in illa cōpatione, commodorum & incommodorum, in eorum suppuratione, & ponderatione. Et propterea sequitur certa & indubitate conclusio, nempe horum mediorum præ alijs elec-
tio: quod procedendi modò, nullus clarior & solidior singi potest.

Ceterum ne aliquid ad bonam electionem omisissse videar, his quatuor adminiculis uti poterimus, non quod inde certiores simus, sed quia voluntatem magis inclinant, & oppositis se lese opponunt, præterquam quod operantem magis determinant.

I. est, ut spectatis rationibus generalibus ad particulares descendamus, ut videat unusquisque inclinationes suas, institutionem, & consuetudinem. Audi S. Ambros. lib. 1. officio-
num cap. 44. Vnusquisque igitur suum inge-

nium noverit, & ad id se applicet, quod sibi aptum elegerit: Itaque quid sequatur, prius consideret: Non solum noverit bona sua, sed etiam vitia cognoscet, æqualemque se judicem sui præbeat, ut bonis intendat, virtus declinet. &c Quod etenim (inquit postea) unusquisque suum dicit ingenium, aut quod officium decet, id maiore implet gratia. Hinc quod reprehendit, i.e. eorum consuetudinem, qui vitam eligunt ex parentum moribus, cum tamen filii saepè parentibus sint dissimiles: Amat enim (inquit) unusquisque sequi vitam parentum: denique plerique ad militiam fertuntur, quorum militaverunt parentes: alii ad actiones diversas: z, reprehendit quod multi non sequantur nisi officia speciosa, & ut loquitur plausibilia, cum id tantum spectandum sit quod ad salutem spectet.

II. Est considerare si quis mihi vir ante ignotus, cui tamē nihil non perfectionis inesse cupiam, occurriteret dubius super ejusmodi electione, quidnam ego illi faciendum, & eligendum ad maiorem Dei gloriam, & maiorem animæ illius perfectionem, esse illi consilii datus, quo animadverso, id mihi agendum ducam, quod alteri suaderem. Eodem pertiner, quod habet Lessius in disputatione de statu vita deligendo, quæstione 6. num. 79. ut scilicet nobiscum perpendamus (inquit) Quid consili nobis datus esset Christus Dominus, si hic in terris nobiscum versaretur, & nos ab eo in hæc deliberatione consilium peteremus, & quod nobis consultum tria à Domino non dubitamus, id absque hæc stitatione amplectamur. Ipse enim cum sit Sapientia, falli non potest, & cum sit Bonitas, non potest fallere. Item Quid consilii, Sancti Apostoli Petrus & Paulus, & dilectus Christo Ioannes; Quid Sancti Doctores Hieronymus, Ambrosius, Augustinus, & Gregorius, denique quid tota curia cœlestis,

tot beatorum Angelotum, & animarum myriadibus constans qui omnes falli nō possunt, & quorum saluberrimum est consilium, cui proinde si subscriptero securus esse possum: Et certè quid illi mihi suaturi sint possum. colligere, vel ex eorum vitâ, vel ijs quæ in Sacris Scripturis continentur, vel in eorum libris.

III. Est, mecum insuper reputare, si mors ingrueret, quem me mallem observasse modum in præsenti deliberatione. Itaque juxta illum faciendam esse mihi electionem facile intelligam. Etenim quia terum temporalium amor nos decipit, opportunum est se se illo spoliare, ac se in eo statu constituere, quo erimus proximi morti: Si quidem nihil est dubij, quin eligendum sit id vitæ genus, in quo vellemus nos à morti intercipi. Et forsan dies hic electionis, ultimus vitæ tuæ futurus est. Oculos coniice in monita sensaque eorum qui in extrema animæ lucta versantur; plerosque reperies illigatos matrimonio, qui vixisse in Religioso statu optet: multos principes qui se arbitrarentur felices fuisse, si abjectæ fuissent conditionis. Philippus III. Rex Hispaniarum moriens ægrè serebat dolebatque se non fuisse opilionem, & pro Sceptro pedum non gestasse. Contrà verò Religiosi complures, multi Continentes, & alij qui in humili statu vitam duxere, æquo animo quietoque moriuntur. S. Gregorius Magnus ea consideratione quendam spectatissimæ nobilitatis, studentem ac militaris status munera & dignitates luculenter provehi, ab istiusmodi consilio deduxit, per pulitque ad quietioris vitæ amorem. En quibus ad eum utitur verbis, lib. Epistolarum Iuarum sexto, Epist. 190. Cur magnificè fili non consideras, quia mundus in fine est? Omnia urgentur quotidie; ad reddendas rationes æterno, & tremendo iudici ducimur. Quid ergo aliud nisi de adventu illius cogitate debemus? Vita enim nostra naviganti est similis: is namque

qui navigat, stat, sedet, jacet, vadit, qui aim-pulla navis dicitur. Ita ergo & nos sumus, qui sive vigilantes, sive dorinientes, sive tacentes, sive loquentes, sive ambulantes, sive volentes, sive noientes, per momenta temporum quotidie ad finem tendimus. Cum igitur finis nostri dies advenerit, ubi nobis erit omne, quod modò cum tanta cura que-ritur, & cum sollicitudine congregatur? Non ergo honor, non divitiae querendæ sunt, quæ dimittuntur. Sed si bona quaerimus, illa diligamus, quæ sine fine habebimus. Si autem mala pertimescimus, illa timeamus, quæ reprobis sine fine tolerantur. Hæc ille: quibus addere potes: etenim quæ hominum æcordia, ut ei rei nunc le addicant, cuius totam æternitatem péniteat.

IV. Est prospicere non minùs, quando pro tribunali sistar, judicandus quo concilio me in hac re usum esse vellem; quo agnito, ego nunc utar, ut eo tempore magis sim se-curus. Quibus omnibus propter sajrem me-am, & animi quietem diligenter servatis, fac-tam meam Electionem Deo offeram perfici-endam, & comprobandum. Ea vero semel facta, nullòque omisso eorum quæ ad bonam Electionem conducunt, perspectaque in illa Dei voluntate, nihil deinceps circa eandem mutandum est, cum certum esse debeat, quidquid deinceps succedente tempore, me-lius inspeciem videbitur, Dæmonis artifici-um esse, ne sit in proposito constantia. Quo-niam enim lux Diuina tunc maxime affulget, cum ad aliquod opus, nos omni conatu, so-la Dei gratia fulti disponimus; illud est uni-cum bene eligendi tempus: reliquum vero quod electionem consequitur, tempus non deliberandi, sed exequendi. Adde tamen, nisi deinceps manifestè nobis constaret perfe-rim aliquid à nobis in nostra electione com-missum: Tunc enim coram Deo, iteranda eset electio modo quo diximus esse facien-dam:

CONCIO III. QVOMODO SIT FACIENDA ELECTIO:

207

Non tamen prima rei cienda, nisi clarissime contrarium appetet.

Sed proh. Deus immoralis! quam haec omnia longe à nostris non dictam moribus, & consuetudine, sed etiam sermonibus, & cognitione absunt! Omnia vel ira, vel cupiditate, vel temeritate reguntur.

Hinc 1. Ut heri insinuavimus, & hic magis est ponderandum, omnia cedunt in contrarium, & existunt infelicia matrimonia, negotia miserè suscepta, exitus plerumque tragicia ac miserandi.

Hinc 2. Nullus ferè huic vita se addicit ad quam idoneus est: nem o ferè in eo statu vivit, in quo eum vivere Deus voluisse.

Hinc 3. Omnia vita officia præpostero ordine invertuntur, nec Deus rebus ullis bescieditionem largitur.

Quid dicam omnes ferè humanas res, & consilia regi mundanis consilijs, & dirigi sacerdotalibus regulis, hoc est, perniciosis, & damnationem invehentibus? Quis enim iam rationes Evangelicas, & Christiana principia sequatur? Quasi verò prudentia carnalis superdivinæ ipsius Sapientiæ prudentiam. Sed nimis carnalis prudentia, præterquam quod inimica est Deo, hanc tantum vitam spectat, & sequitur: & tamen ut diceamus nuper, idque tam multis exemplis ostendebamus. cōprobatum; etiam utrum-

que amittit & temporale, & æternum. Neque enim unquam ulla calliditate intercedens Dei sapientia falli potest. Huius, Auditores, huius axiomata vobis propono; simul que vos obtestor ut vobis data à Deo ratione utramini, offertentes Deo rationabile obsequium; nihil unquam facientes sola propensione, vellibidine; nihil imitatione sola, nihil cupiditate, vel spe sed omnia præmissa coram Deo consultatione, & habita ratione finis vestri. Id unum semper inquirentes: Quid faciendo vitam aeternam posidebo? Hoc enim unum nobis propositum esse debet; Cætera omnia vana sunt, inutilia, caduca, mortalia: Quid enim prodest homini si mundum universum lucretur, anima vero sua detrimentum patiatur? &c. Filius enim hominis venturus est in gloria Patris sui, cum Angelis suis, & tunc reddet unicuique secundum opera eius. Marth. 16. Quid autem sit redditurus docet Apostolus in Epistola ad Rom. cap. 2. Iu quidem qui secundum patientiam boni operi, gloriam, & honorem, & incorruptionem quarunt, vitam aeternam; iu autem qui sunt, ex contentione, & qui non acquiescant veritati, credunt autem iniquitati, ira, & indignatio, quod à nobis avertat Christus Iesus. Amen.

Tom. III

Cc

DO.